

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 884/23
22.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Јаковљевић, адвокат из Београда, Железничка 41, против тужених Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво Града Београда, са седиштем у Београду, Тиршова 3 и ЈКП “Градска чистоћа”, са седиштем у Београду, Мије Ковачевића 4, чији је пуномоћник Јелена Милановић, адвокат из Београда, Пивљанина Баја 37, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужених, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 1428/20 од 2.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених Града Београда и ЈКП “Градска чистоћа” и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 1428/20 од 2.11.2022. године у ставовима првом, другом и четвртном изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужених Града Београда и ЈКП “Градска чистоћа” за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 1428/20 од 2.11.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 30.11.2021. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље АА из ... и обавезани су тужени Град Београд и ЈКП “Градска чистоћа” да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате укупан износ од 800.000,00 динара и то: на име претрпљених физичких болова износ од 200.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 150.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености износ од 100.000,00 динара и на име претрпљених

душевних болова због умањења животне активности износ од 350.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 2.11.2022. године па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље преко досуђеног, а до траженог износа на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због наружености за износ од 70.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 2.11.2022. године па до исплате. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка у износу од 195.659,11 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Против наведене пресуде, тужени су благовремено изјавили жалбе, побијајући је у ставовима првом, другом и четвртим изреке, из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Жалбене разлоге су образложили и жалбене предлоге изнели. Трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужених неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалби тужених, првостепена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, пошто нема недостатака због којих се не би могла испитати. Изрека пресуде је разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у списима.

Неосновано се жалбама тужених побија одлука садржана у ставу првом изреке пресуде којом се дозвољава преиначење тужбе. Правилно је првостепени суд дозволио преиначење тужбе учињено поднеском од 30.11.2021. године, имајући у виду да је и по налажењу другостепеног суда то било целисходно и да поступак по преиначеној тужби није знатно продужио трајање поступка у смислу члана 199. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је дана 4.3.2018. године, око 19,00 часова, задобила тешку телесну повреду у виду прелома десног ручног зглоба. До повреде је дошло тако што се тужиља оклизнула и пала на пешачком прелазу, на углу улица Бранка Топића и Улофа Палмеа, који није био одржаван и очишћен од леда и снега. Непосредно након повређивања, тужиља је примљена у Ургентни центар – Клинички центар Србије где јој је указана лекарска помоћ, прегледана је од стране специјалисте ортопедије и дијагностификована је повреда у виду прелома десног радијуса на типичном месту. Прелом је лечен репозицијом и гипсом који је носила 40 дана, након тога је спроведено физикално лечење, а затим и бањско лечење у Специјалној болници за рехабилитацију Бања Ковиљача у којој је боравила у периоду од 01.10.2018. године до 11.10.2018. године. Вештачењем вештака специјалисте ортопедске хирургије и трауматологије је утврђено да је тужиља трпела болове јаког интензитета у трајању од 2 сата од тренутка повређивања и укупно 4 сата, по 15 минута у току почетка физикалне терапије, болове средњег интензитета укупно у трајању од

месец дана и болове слабог интензитета који су трајали у наредних два месеца, а који се не могу искључити и данас при активностима дизања и ношења терета десном руком, дужој употреби десног ручног зглоба као и активностима у лошим микроклиматским условима. Код тужиље постоји наруженост лаког степена имајући у виду благ деформитет ручног зглоба. Умањење животне активности је 10% и огледа се у свим активностима где се активно и пасивно користи десни горњи екстремитет, а то су свакодневне дневне активности, при рекреативним и спортским активностима, као и активностима у лошим микроклиматским условима. Вештачењем вештака неуропсихијатра утврђено је да је приликом повређивања тужиља претрпела примарни страх високог интензитета који је трајао 2 сата од момента повређивања до пружања лекарске помоћи, затим примарни страх средњег интензитета који је трајао 30 дана док је носила гипсану имобилизацију и примарни страх слабог интензитета који је трајао 30 дана док је спроводила физикалну терапију. Секундарни страх се код тужиље није развио. Као последицу повређивања тужиља је, са неуропсихијатријске стране, доживела стресни поремећај после трауме Ф43.1, који је верификован од стране специјалисте неуропсихијатра КЦС и лечен по протоколу за стрес. Са неуропсихијатријске стране, код тужиље није дошло до умањења животне активности.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима које је правилно оценио применом одредбе члана 8. ЗПП. Разлоге које је за свој чињенично – правни закључак дао првостепени суд у свему као правилне прихвата и другостепени суд. Жалбама тужених чињенично стање није доведено у сумњу, а у истој нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП.

Првостепени суд је на поуздано и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је закључио да су тужени солидарно одговорни за штету коју је претрпела тужиља услед пада на пешачком прелазу због неочишћеног снега и леда, која је у директној узрочно-последичној вези са штетним догађајем, у смислу члана 184. Закона о облигационим односима, имајући у виду да је законска обавеза туженог Града Београда да уређује и обезбеђује услове обављања и развоја комуналне делатности која подразумева и послове одржавања улица и путева, односно да на својој територији организује обављање делатности одржавања чистоће јавних површина која, између осталог, обухвата и улице (коловоз, тротоар), а преко туженог ЈКП „Градска чистоћа”, којем је поверена наведена делатност. Суд је оценио неоснованим истакнуте приговоре недостатка пасивне легитимације, закључујући да поверавање послова одржавања чистоће јавних површина друготуженом, не ослобађа одговорности Град Београд за штету коју је неко лице претрпело услед необављања или неадекватног обављања поверених послова и стога су тужени дужни да тужиљи накнаде нематеријалну штету коју је претрпела услед пада на пешачком прелазу због неочишћеног снега и леда.

Одлучујући о висини штете, руководећи се налазима и мишљењима вештака медицинске струке, првостепени суд је оценио да јачина и трајање физичких болова и страха, као и душевних болова због умањења животне активности и због наружености, оправдавају досуђивање правичне новчане накнаде за те видове нематеријалне штете, при чему је правилно одмерио висину правичне новчане накнаде за претрпљене физичке болове, претрпљени страх, душевне болове због умањења животне активности

и наружености, применом одредбе члана 200. ЗОО. На правилно досуђене и одмерене износе правичне накнаде, првостепени суд је правилном применом материјалног права из члана 277. ЗОО, тужилји досудио и законску затезну камату почев од дана доношења првостепене пресуде. По налажењу овог суда досуђивање нижих износа не би било у складу са сврхом која се овом накнадом остварује и не би се постигао циљ накнаде.

Супротно наводима жалби тужених, првостепени суд је правилно применио материјално право приликом оцене приговора недостатка пасивне легитимације и правилно закључио да су тужени у обавези да тужилји солидарно накнаде штету. Неосновано тужени Град Београд понавља приговор и у вези са тим су неосновани наводи жалбе у погледу његове одговорности, јер је, како то тужени истиче, његова обавеза да уређује и обезбеђује услове за обављање комуналних делатности, а не и да их непосредно врши. Супротно наводима жалбе, одговорност туженог Града Београда за накнаду штете произлази из одредаба члана 2. став 1, став 2. и став 3. тачка 10. и члана 32. став 2. Закона о комуналним делатностима (“Службени гласник РС” бр. 88/11, 104/16, 95/18), у вези са одредбом члана 172, 174. и 184. став 1. ЗОО, према којима је законска обавеза туженог Града Београда да на својој територији уређује комуналне делатности од општег интереса, између осталог, да одржава улице и путеве, да их поверава на одржавање јавним предузећима које у ту сврху оснива, и да врши надзор над вршењем поверених радова. Одговорност туженог Града Београда за штету насталу у вези са делатношћу коју је дужан да обавља је објективна и он за штету одговара без обзира на кривицу, јер је био дужан да уреди и обезбеди услове обављања ове комуналне делатности, и да врши надзор над обављањем ових послова, те како се у конкретном случају ради о комуналној делатности која представља опасну делатност, при чему тужени није доказао да је штета потекла од неког узрока који се налази ван ствари (делатности) чије дејство он није могао предвидети, избећи, ни отклонити, у смислу чл. 173, 174. и 177. ЗОО, имајући у виду да је тужилжа услед пада, када се оклизнула на залеђеном неочишћеном пешачком прелазу, задобила тешку телесну повреду и трпела штетне последице у виду страха, физичког бола, наружености и умањења ЖА, правилна је првостепена одлука у погледу постојања одговорности туженог Града Београда.

Супротно наводима жалбе, одговорност туженог ЈКП „Градска чистоћа” за накнаду штете произлази из одредаба члана 33. став 1. тачка 3. Одлуке о комуналном реду (“Службени лист Града Београда”, бр.10/11, 60/12 ... 75/16, 19/17, 50/18), која предвиђа његову обавезу да уклања снег и лед са пешачких зона, зона успоредног саобраћаја, пешачких прелаза и пасарела, јавних степеништа, тротоара ширих од 5 м, тротоара испред пешачких прелаза, подземних пролаза и уличних сливника, а у вези са одредбом члана 3. став 2 Одлуке о одржавању чистоће (“Службени лист Града Београда”, бр.27/02, 11/5 ... 79/15, 19/17), којом је прописано да је одржавање чистоће уклањање, одвожење и одлагање отпада из посуда за отпатке на јавним местима, као и смећа и другог отпада, односно падавина (снег и лед) са јавних површина и прање тих површина, и одредбом члана 4. став 1. исте одлуке којом је предвиђено да су јавне површине у смислу ове одлуке улице (коловоз, тротоар), тргови, слободни простор између зграда са паркинг просторима, пролаз између колонеда, јавни пасажии, саобраћајнице у насељу, подземни пешачки прелази, надвожњаци, јавна стајалишта и мостови. Имајући у виду наведено, како је током поступка несумњиво утврђено да је место пада тужилже пешачки прелаз на углу улица Бранка Ћопића и Улофа Палмеа, и да

је пешачки прелаз био неодржаван и неочишћен од снега и леда, то је супротно жалбеним наводима, тужени као јавно предузеће, коме је поверена надлежност уклањања снега и леда, између осталог, са пешачких прелаза, одговорно да тужиљи накнади штету јер није организовао свој рад и пословање на начин којим се обезбеђује трајно и несметано пружање комуналних услуга и то чишћење јавне површине (пешачког прелаза) од снега и леда.

Неосновано тужени жалбама побија правилност извршене оцене доказа. Одредбом члана 8. ЗПП установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази и која препушта суду према специфичностима конкретног случаја и резултатима истраживања, да слободно без формалних ограничења, савесно и брижљиво оцени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које ће доказе, по предлогу странака извести, ради утврђивања одлучних чињеница. Првостепени суд је на основу изведених писаних доказа, саслушањем тужиље и сведока правилно утврдио да је тужиља задобила тешку телесну повреду у виду прелома десног ручног зглоба, тако што се оклизнула и пала на пешачком прелазу, који је био прекривен снегом и ледом, правилном применом правила о терету доказивања. Следом изнетог, неосновано је жалбено указивање да је чињенично стање погрешно утврђено јер је засновано на оцени исказа тужиље коме је првостепени суд поклатио веру. Суд је своје уверење о истинитости изложених навода тужиље исказао кроз оцену доказа у побијаној пресуди и дао јасне и уверљиве разлоге због којих је прихватио њен исказ и правилно закључио о постојању правно релевантних чињеница.

Такође, аргументи изнети у жалбама тужених којим се спори налаз и мишљење вештака ортопеда – трауматолога, не доводе у сумњу правилност чињеничног закључка првостепеног суда у погледу насталог умањења животне активности код тужиље од 10%. Наиме, из налаза и мишљења од 6.7.2021. године и изјашњења вештака, недвосмислено је утврђено да код тужиље постоји ограничење у покрету зглоба, па је неутемељено указивање да првостепени суд није узео у обзир околности које се тичу ранијег начина живота тужиље, односно да ли се иста рекреативно бавила спортом, да ли је имала активности које подразумевају дуготрајни физички напор, као и да ли у будућности у њеном животу постоји реална потреба за истим, пошто је у првостепеном поступку, недвосмислено утврђено да код тужиље постоји ограничење покрета код сваке активности при којој се подразумева свака свакодневна дневна активност где се активно и пасивно користи десни горњи екстремитет, затим при рекреативним и спортским активностима, као и активностима у лошим микроклиматским условима. Првостепени суд је правилно поступио када је, након што је вештак отклонио све евентуалне недоумице, поклатио веру његовом налазу и мишљењу уз образложење да је исти потпун, логичан, јасан и у свему дат у складу са правилима струке, те да је вештак детаљно одговорио на примедбе. Наводи да тужиљи не припада накнада нематеријалне штете за душевне болове због умањења ЖА, имајући у виду да са психијатријске стране нема умањења ЖА, већ само са аспекта ортопедије, не могу се прихватити као основани. Ово са разлога што тужиља трпи душевне болове због умањења ЖА, односно трајних последица задобијених повреда и начина на које се оне манифестују у обављању свакодневних активности. Дакле, умањење ЖА које у конкретном случају постоји код тужиље са аспекта ортопедије, доводи свакако до

трпљења душевних болова, без обзира на то што није претрпела умањење ЖА и са психијатријског аспекта.

Нису основани наводи жалби да суд није имао у виду допринос тужиље настанку штете, односно да није ценио понашање тужиље које је условило да штета настане или евентуално буде већа него што би иначе била, јер није показала дужну пажњу приликом ходања која одговара временским условима на дан повреде. Ово из разлога што је првостепени суд утврдио из исказа тужиље да се пажљиво кретала и да је приликом ходања показала потребну пажњу која одговара временским условима на дан повреде. Осим тога, терет доказивања чињеница да је тужилца допринела настанку штете, сагласно одредби члана 231. став 3. ЗПП, био на туженима, који у овој парници нису предложили извођење доказа на те околности и нису доказали да је тужилца у конкретној ситуацији допринела да штета настане или да буде већа него што би иначе била, у ком случају би јој, према одредби члана 192. став 1. ЗОО, припадало право на сразмерну смањену накнаду. Стога се ни овим наводима жалби не доводи у сумњу правилност и законитост овако донете пресуде.

Другостепени суд је ценио и остале наводе изјављених жалби, али их није посебно образлагао, сагласно члану 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије, за њих повољније одлуке у овој парници.

Из изложених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде, на основу члана 390. ЗПП.

Потврђена је на основу члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртом изреке који су тужилци досуђени правилном применом чл. 153. и 154. ЗПП. Трошкови се односе на парничне радње чије је предузимање било потребно ради вођења парнице, а њихова висина одмерена је правилном применом Таксене тарифе и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлука садржана у ставу другом изреке ове пресуде донета је применом члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 1. ЗПП, имајући у виду да тужени нису успели у поступку по жалби.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић